

# Közös portán

## Kinek mit hozott az ideai nyár a szegedi Dózsa Tsz-ben?

Három szövetkezeti gazda beszél közösségük sikereiről

A szegedi Dózsa Tsz népes kollektívájában is kerültek borulások, idegeskedők a tavasszal, akik a legokosabb érvelések meghallgatása után sem tudták megérteni: miként lehetséges, hogy a közös gazdálkodás biztosabb megélhetést jelent, mint az egyéni munka. A kételkedést csak növelte a tavasz idején az egyre mostohább forduló időjárás. A közösség derékáda azonban megértette: csak úgy várhatnak jobb életet, ha derekasan meg is dolgoznak érte.

### Tandari István próbát tett



TANDARI ISTVÁN

Tandari István öt hold földjéből élt, mielőtt a többiek sorában ő is aláírta a belépési nyilatkozatot. Az öt hold mindig megkívánta tőle, hogy az évek mind a 12 hónapjában feleségével, legényfiával, becsületesen megdolgozzék a nyugodt megélhetésért. Arra volt kíváncsi a tavasszal, hogy mi lesz a család jövedelme akkor, ha nem több, de ugyanannyi munkát végeznek a közösben is, mint amennyit korábban az egyéni földnek megadtak. Most azonban beszéljen a vállalkozó maga, mi lett a becsületos próbálkozás eredménye.

— Az eredmény az — kezdte egyszerűen —, hogy meggyőződtem, mégiscsak jobb így, a szövetkezetben.

### Becsülöm az eszem, hogy visszajöttem



BÖRCSÖK JÓZSEF

Börcsök József már 1956 előtt dolgozott a termelőszövetkezetben, de akkor hátat fordított a paraszti életnek. Az ideai tavasz azonban őt is visszahúzta.

— Akkor úgy gondoltam, nem kell nekem a föld többé, munkát kaptam a postánál. Nem panaszkodhatom,

### Körmöczy Márton házat vett



KÖRMÖCZY MÁRTON

Nekem van október 1-ig 508 munkaegységem, az asszonyknak 452, a fiamnak pedig 233. Mindjárt hozzátesszem, hogy újévig legalább még 300-at akarunk teljesíteni. Most van nálunk a kukoricaosztás. A törést már befejeztük, tudjuk, mit lehet a kukoricából kiosztani, mit nem. Öt, vagy öt kiló 20 deka az, amire nyugodtan számíthatunk. Ebből négy kilót előlegebe már most hazaviszünk. Előlegként jut nekünk az 1193 egységre 48 mázsa kukorica, ha pedig az évvégi osztálékkal számolunk, akkor 60 mázsa körül. Nahát, olyan jó esztendő még sohasem volt egyéni gazda koromban, hogy nekem ennyi kukoricám legyen. A nyári munkaegységekre előlegezte a szövetkezet a gabonát. Kaptam eddig 19 mázsa 90 kiló búzát, 10 mázsa 60 kiló árpát. Hogy mennyi volt a készpénz, azt is könnyű kiszámítani. Tíz forint egységként, az kicsi híján 12 ezer forint. Az még hiba, hogy nem tudunk pontosan minden hónapban késedelem nélkül pénzt osztani, de hát nyugodtan mondhatom: gondolom, nem dolgoztunk itt többet, mint azelőtt az öt holdon, s az eddigi osztalék máris felér az öt hold egész évi hasznával, pedig mint mondtam, még 300 egységet akarunk teljesíteni a zárszámadásig.

megfizettek. Ezeröttszáz, ezerhatszáz forintnál sohasem volt kevesebb a havi pénz. De nem nyugodhatam, visszatértem. Most bármilyen gyenge is volt az esztendő, mégis becsülöm az eszem, hogy visszajöttem. Ahogy összeadtam a napnapokban, az ideen éppen kétszer annyit telt a családra, ruhafélékre, mint üzemi munkás koromban, két év alatt. Ráadásul tele a kamra, a két hizót most is levágom. Huszonhat mázsa kukoricát termelt a háztáji föld, nem sokkal kevesebb jut kukoricából a munkaegységekre is. Ennek nagyobb részét eladom. Biztat az is, hogy tulajdonképpen még csak ezután tudunk igazán jól termelni. Mostmár nagy táblákba vannak földjeink, jobban megszervezzük a munkát. Csak azt mondhatom én is, soha rosszabb ne legyen magam és a család sorsa.

A szövetkezeti műhelyek mindenébe a Dózsa Tsz-ben Körmöczy Márton. Ha kell lakatos, ha kell kovács. Nem a tavasszal, még 1953-ban jött a közösbé. Mit hozott neki az ideai közös esztendő? Nem számolta a mázsa búzákat, a kocsi kukoricákat, a forintokat, hanem az új háztulajdonos boldog mosolygásával mondta: — Megvettem Béketelepen a kis házat. Igaz, nem nagyon nagy az én házam, de száz lakásbérletnél többet ér. Harmincezer forintot adtam érte, szépséghibája, hogy van benne egy lakó is, ezért volt olcsóbb. De én is

ott lakom már. A szövetkezetben kerestem a rávalót. Ami a munkaegységeket illeti, nekem is van 650. Ha csak harminc forintot ér meg egyenként, akkor is nagyon jó, mert ez csak 9 hónapra szól. Jó pénzért dolgozunk még a zárszámadásig hátralévő három hónap alatt is.

### „A hitetlen Tamás” nagyon megjárta

Szabó Imre is dolgozni kezdett a tavasszal a Dózsa Tsz-ben. Gyűjtött is magának 30 munkaegység körül, miközben egyre csak azt hangoztatta; nem lehet itt megélni. Ehen halunk majd a télen. Szavára nem sokan figyeltek, ezt maga is észrevette. Egyszer csak beteget jelentett, beüzent, hogy nem bír dolgozni. A gazdatársak úgy voltak vele, ha neki jobb így, járja a maga útját. Aztán még sokszor látták, fűvet kaszálgatott a »nagybeteg« a temetőben, meg a töltésoldalakon. A keveske szénából csinált magának aprópénzecskeket. Most pedig úgy néz a tél elé, mint a tücsök, amely egész nyáron hegedült, de nem gyűjtött semmit. Az ő példája tanulságul szolgált a közösségben sokaknak. Senki sem mondja már, hogy nehéz lesz a télen. Elhallgattak a kritizálók is, afelől, hogy nem jó ez a termelőszövetkezet.

Csepri József

## Kertészeti szakmunkásképzés, technikai levelezőtagozat

### a baktói Felszabadulás Tsz-ben

A mezőgazdasági termelés gyors fejlődése megköveteli a termelőszövetkezeti parasztszaktól, hogy állandóan fejlessze szakismeretét. Termelőszövetkezeteinkben az ideai őszi kezdődik meg először a nagyobb arányú mezőgazdasági szakmunkásképzés. A tervek szerint ebben az évben már mintegy 80 ezren vesznek részt különböző szakmunkásképző csoportok, technikumok munkájában.

Szegeden a Felszabadulás Termelőszövetkezet gazdái az első között ismerték fel a tanulás jelentőségét a termelésben és a gazdálkodásban. Szeptemberben 15 ifjúmunkást szerződtek hároméves időtartamra a kertészeti szakmába. Ezek a tanulófiatalok hetenként két napon részesülnek elméleti, tantermi oktatásban, a hét más napján pedig a szövetkezet nagy öntözőes és primőr kertgazdaságában gyakorlati munkán vesznek részt. A szakma elsajátítása után szakmunkás bizonyítványokat kapnak. A termelőszövetkezet gondoskodik arról, hogy a megszerzett tudást jól hasznosíthassák.

Ezzel egyidőben elkezdődött a Felszabadulás Tsz-ben a mezőgazdasági technikai levelező oktatás is. Jelenleg öttagú technikai tanulócsoport működik itt. Hetenként rendszeresen hallgatnak elméleti előadásokat. Nagymértékben könnyíti munkájukat, hogy az illetékes szakelőadók, tanárok a tantervben előírt órákat a helyszínen, a szövetkezetben tartják meg. A négy év tanulási idő letelte után értekezési bizonyítványt és mezőgazdasági technikus oklevelet nyernek, s a szövetkezet különböző szakterületein dolgoznak majd felelős be-

## Kilenc tsz-t villamosítanak idén a szegedi járásban

Több új termelőszövetkezet kérte gazdaságának villamosítását a szegedi járásban. Idén 543 ezer forint állami beruházásból és 23 százalékos saját erőből való hozzájárulással 9 tsz gazdaságát villamosítják. Eddig 6 helyen fejezték be a munkálatokat, kettőben most dolgoznak a szerelők. Csak a tiszaszegedi termelőszövetkezet villamosítása van még hátra. Az építést és szerelést még ez évben itt is befejezik.

## Több mint 250 gazdasági épület, 87 gép állami beruházásból és saját erőből

A parasztember mindig az aratást, az »élet« betakarítását tartotta a legfontosabb munkának. Építkezni csak akkor kezdett, ha az egyéb mezőgazdasági munka azt megengedte, s természetesen jó előre összekuporgatta a rávalót. A szegedi járás közös gazdaságaiban az építést az ideen éppen olyan fontos munkának tartották, mint a szántás, vetés, aratás, vagy betakarítás közül bármelyiket. Ezekkel egyidőben, mondhatni párhuzamosan raktak téglát téglára, ácsolták szerfából az ólakat, istállókat, a gazdasági épü-

## A jó példa és követői

A röskei Petőfi Tsz gazdái hónapokig úgy voltak ezzel az ügyvel, mint az a bizonyos eb a forró kásával. Kerülgették, de belekóstolni nem mertek. Néha türelmetlenkedtek is: csak lenne már valaki, aki elkezd, mindjárt látnánk a gyakorlatból is, valóban olyan jó-e, mint amilyennek látszik. Sarkallták is Kisistók Szilvesztert, az elnöküket, ő próbálja meg először. Így történt aztán, hogy az elnök háztáji gazdaságába érkezett meg az első, szép, fehérhús fajtájú anyakoca és azóta már sikeresen le is »családoso-

dozt». A gazdák nagy többsége azért nem mert eddig nekivágni az állami anyakocajuttatási akciónak, mert túl kedvezőnek találták. Nem akarták megérteni, miként lehetséges, hogy államunk a háztáji gazdaságra is ilyen nagy gondot fordít akkor, amikor még a közös gazdaságokban sincs mindenütt megfelelő létszámú sertésáll-

mány. Mégis az állatforgalmi vállalatok ezerszám adják ki a szép anyakocákat a háztáji gazdaságok számára, még hozzá olyan kedvezményes alapon, hogy a kocákért az átvételkor semmit sem kell fizetni, csak később a szaporulatból kell három olyan süldőt visszaadni, melyeknek az együttes súlya megegyezik a kapott kocával. Ha csak egy kilóval is többet nyomnak a cseresüldők, ezt külön megfizeti az Állatforgalmi Vállalat.

Az elnök háztáji kocája csakhamar meghozta a kedvet más szövetkezeti gazdák részére is. A röskei Petőfi Tsz-ben eddig már 20 gazdának van az állami akció keretében jutott fehérhús fajtájú kocája. A tulajdonosok is, az állam is megtalálja számítását. Ezek a háztáji gazdaságok a következő években kocáik után több száz süldőt, hizott sertést adhatnak majd a közgazdaságnak.

leteket egész éven át. Az építési költségről részben maguk gondoskodtak, a nagyobb részt azonban az állam adta beruházásként, hosszulejáratú hitelként. A rendelkezésre álló több mint kétfélmillió forint beruházási keretből hosszulejáratú építési hitel 6 millió 260 ezer forint.

A terv szerint ebből építenek magtárpadlások istállókat, sertésólakat, hizlaldákat, fiáztatókat, juhodályokat és csirkenevelőket. Szám szerint 53 építményt létesítenek majd ebből a pénzből. Ezek közül már több elké-

szült, vagy a jövőben kerül átadásra. Lemaradás csak öt szerfás növendékmarha-istálló építésénél tapasztalható.

Állami segítséggel főként nagyobb épületeket létesítenek szövetkezeteink. A kisebbeket saját erőből építik. Eddig a járás termelőszövetkezei

saját erőből 227 olyan épületet adtak át rendelkezésükre, amelyekre igen nagy szükség volt gazdaságaikban. Ezek együttes értéke közel 5 millió forint.

Ebből 81 új épület közel hárommillió forint értékkel és 146 átalakítás több mint kétfélmillió forint értékben.

Ha a terveladatokban szereplő beruházások mind megvalósulnak, szövetkezeteink közös állatállományuk 90 százalékát helyezhetik el. A további 10 százalék elhelyezésének lehetőségét is még az ideen megteremtik. Újabb gazdasági épületeket létesítenek ugyanis saját erőből. A járási tanács mezőgazdasági osztálya a beruházásra fordítandó összegben túl közel másfélmillió forintot juttatott termelőszövetkezeinknek épületvásárlásra, közleplejáratú hitelként. Ezt a pénzt is már felhasználták a tsz-ek.

Gépi beruházásra idén több mint hárommillió forintot fordítanak a szegedi járás termelőszövetkezei. Ehhez 25 százaléknyi saját erővel is hozzájárulnak. A tervek szerint

ebből a pénzből 17 traktort, 3 tehérgépkocsit, 10 pótkocsit, 49 munkagépet és 8 egyéb kisebb gépet vásárolnak majd.

A megyei tanács pótkerékként további 1 millió 200 ezer forintot bocsátott a járás szövetkezeinek rendelkezésére. Az év elején nem tudták beszerezni a szükséges gépeket a tsz-ek, de előreláthatóan az év végéig megvásárolhatják mind a traktorokat, mind a gépkocsikat.

Egyéb beruházásra 2 millió 340 ezer forintot kapott a járás. Ehhez 527 ezer forinttal járulnak hozzá saját erőből a termelőszövetkezetek. Ebből a pénzből

17 tsz-ben gyümölcsöst, 3 helyen spárga, 6 szövetkezetben szőlőtelepet létesítenek és 3 gazdaságban talajjavítást végeznek.

Az e célra felhasznált hitel nem kielégítő. A lemaradás abból ered, hogy a szövetkezetek nem készültek fel a tavalyi őszi a tavaszi telepítésre. A gyümölcsösök, szőlő- és spárgatelepek létesítésére ez év negyedik negyedében kerül majd sor.

## Szerződéses felárat kapnak a tsz-ek jövő őszi máktermésükért

Az ideai gazdasági évben 15 ezer 660 katasztrális holdon termesztettek mákot a termelőszövetkezetek és az egyéni gazdaságok. E fontos népéletmezési cikkből euró-pasztere nő a kereslet, azért kormányunk elhatározta, hogy az új gazdasági évben tovább kell növelnünk a mák vetésterületeket. Országosan mintegy kétezer katasztrális holddal nagyobb területen vetünk mákot az új esztendőben, mint amekkorá az ideai termőterület

volt. A termésátlagok növeledése érdekében jelentős kedvezményt is biztosítanak a termelő vállalatok a szövetkezetek részére. A máktermelésre szerződött tsz-ek ha 10 mázsánál nagyobb mennyiséget adnak át a szerződött vállalatnak, mázsánként 100 forint nagyszemélyes felárat kapnak. Hasonlóan növelték meg a mákgubó eladás kedvezményeket is. Az eddigi 110 forint mázsánkénti szerződéses termelői ár helyett 1961-ben 200 forintot fizetnek ki.

## Szíves segítség — kölcsönös haszonnal

Az újszentiváni Új Élet Termelőszövetkezet és a tiszaszegedi Újtérvár Tsz tagjai a sok őszi eső miatt kisé elmaradtak az őszi növénybetakarítási munkákkal. A kukoricaszedés nagyobb része még hátra van ezekben a termelőszövetkezetekben. A paprikaszedés sem fejeződött be teljesen. Ertesültek erről a ruzsai Szivárvány Tsz tagjai és elhatározták, hogy jelentős segítséget nyújtanak kukoricaszedésben a két szövetkezet-

nek. Hasonlóan felajánlották segítségüket a ruzsai Győztes Termelőszövetkezet tagjai is. Ebben a két ruzsai termelőszövetkezetben gyenge volt idén a kukorica-termés s így a tiszaszegietiek, az újszentivániaiak és a ruzsaiak is jól járnak. Újszentivánon és Tiszaszegeten meggyorsulnak az őszi betakarítási munkák, ugyanakkor a munkadíj fejében kapott kukoricával a ruzsai szövetkezetek gazdái jelentősen pótolhatják hiányukat.